

David. *Ait illis: Quomodo ergo David in spiritu vocat eum dominum, dicens: † Dixit dominus domno meo sede a dextris meis: Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo David vocat eum dominum, quomodo filius eius est? Et nemo poterat ei respondere verbum: neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.*

Cum carnales Iudæi tantum hominem Messiam, humanumque eius regnum & carnale expectarent, eleuat eos quod in se est: ad agnoscendam Messiae diuinitate. Non negauit quidem dominus quod erat per assumptam naturam Dauidis se esse filium: sed maius quid se esse pronunciauit: quibus verbis Phariseorum ora obturauit Christus, cum pulcherrimum de diuinitate sua afferret testimonium, quod illi refellere non potuerunt, nec soluere, cum mysterium incarnationis non caperent: quod si intellexissent, Christum Dauidis filium secundum humanitatem, patrem verò eius secundum diuinitatem, facile illi credidissent, & eum tanquam verum Messiam recepissent.

CAPVT VIGESIMVM TERTIVM.

Approbata Phariseorum & Scribarum autoritate & doctrina, eorum mores & vitam multis reprobata maledictis, pro quibus finale illis comminatur exitium, & sui loci desertionem.

Tunc ¶ Iesus locutus est ad turbas, et ad discipulos suos, dicens: Super cathedram Moysi sederunt scribæ et Pharisei. ¶ Omnia quaecumque dixerint vobis seruate et facite, secundum opera verò eorum nolite facere. Dicunt enim et non faciunt.

Cum scribæ & Pharisei prorsus viderentur incorrigibiles, reliquum erat monere turbas ne eorum mores & opera imitarentur, ab autoritate verò eorum & doctrina ne discederent cum ipsi super Moysi cathedram sederent. Id est, in docendi munere legemque interpretandi Moysi successerunt scribæ & Pharisei: Ideo quodcunque vobis dixerint ex ea videlicet Moysi doctrina facite & seruate, secundum verò opera eorū nolite facere:

L 5 quoniam

† Psal.

109. a.

Mar. 12. f.

Luc. 20. g

† 16. q. 7.

cap.

Et hoc

diximus.

Dist. 19.

cap.

Secundū.

† 1. q. 1.

& opera

cano.

Nó qua-

les. 3. q. 7.

cap.

Sacer-

dos.

quoniam futurum erat vt Phariseorum hypocritism per uersamque vitam argueret. Ad eos autem spectabat populum instruere & recta legique Moyfi conuenientia docere turbas, quas ideo admonet Christus vt illis in ea doctrina pareant & attendant, etsi vitam suis prædicationibus degant contrariam, praua verò illorum vitæ opera non imitentur. Quod si probè perpendissent nostræ aetatis hæretici, non tam efferatè debaccharentur in summum potesticem, episcopos aut sacerdotes, (quorum doctrinam moribus parem falsò existimant) sed potius monerent populum illis parendum esse: quatenus ex delegata à domino Deo potestate recta præcipiunt & honesta. Potest & hic locus applicari contra eos qui negant malos prælatos & sacerdotes auctoritate à Deo sibi concessa vti posse. Nam si ius prædicandi per improba suam vitâ scribæ & Pharisei nò amittebât, multò minus christiani, quibus eatenus parendû est quatenus rectû & honestû, nihilq; deo contrariû præcipiunt.

†26.q.7. *¶ Alligant autem onera grauiâ & importabilia, & imponunt in humeros hominum, digito autem ea mouere. Omnia verò opera sua faciunt, vt videantur ab hominibus.*

De statutis dicit, non à Moyse constitutis, sed ab ipsismet ob lucrum & quæstum inuentis, vel ea statuta dicit, quæ cum implere populus vix posset, à quibus tamen exigebant æreû illum, transgressisse legis teneret, an tanquam etiam in lege Moyfi, si ad vim spectas humanæ facultatis & fragilitatis, nonnulla erant penè factû impossibilia, quemadmodum testatur Petrus Act. 15. Cum à Christianis ex Gentibus factis Pharisei facti Christiani circuncisionem legis que obseruationem exigerent: Nunc ergo inquit, Quid tentatis iugû imponere super ceruices discipulorum: quod neque nos neque patres nostri portare potuimus. Grandia igitur & admodum difficilia legis mandata à vulgo & plebecula exigebant, cum illa neq; digito ipsi mouere vellent, id est, ne vel modicû quidem ad ea peragenda conari, & quod deterius est, non modò ipsi grauiâ mandata non faciunt, sed leuia etiam (non vt par est) faciunt. Omnium enim eorum operum scopus, illis non gloria Dei, sed hominum

num erat: siue precarentur, siue legis ieiunia ieiunaret, siue eleemosynam largirentur, aut aliud quid per se laudabile facerent. Hic docentur viri Christiani imposita à maioribus suis præcepta, etiam si duriuscula videantur, nequaquam ferre iniquius, aut cum insolentia rejicere: sed cum animi modestia & abiectione quod in se erit illis parere. Pergit autem Christus hoc loco Phariseorum inanem gloriationem ostendere, ne similiter Christiani faciant.

Dilatant enim phylacteria sua, & magnificant simbrias. Amant autem primos recubitus in cœnis, † & primas cathedras in synagogis, & salutationes in foro, & vocari ab hominibus rabbi.

† Mar. 12.

d.

Luc. 21. f.

Ad hoc intelligendum repetendum est id quod habet Deuterono .6. Eruntque verba hæc, quæ ego præcipio tibi hodie in corde tuo: & narrabis ea filiis tuis, & meditaberis sedens in domo tua, & ambulans in itinere dormiens atque confuigens, & ligabis ea quasi signum in manu tua, eruntque & mouebuntur inter oculos tuos, scribesque ea in limine, & in ostijs domus tuæ. His autem verbis cum aliud nihil vellet dominus quam vt decalogi præcepta frequentius & sibi & suis inculcarent, semperque in animo haberent, versarenturque continue illis ob oculos, frontalia ex membranis faciebant, decalogum continentia quæ complicata & ligata in fronte gerebant: latioraque illa faciebant, quo citius viderentur à populo. Hoc est quod inquit Saluator: Dilatant phylacteria sua, id est, frontalia & membranas decalogi conseruatorias. *φυλακτήρια* enim Græcè ἀπὸ τῆς *φυλάξω*, id est, à custodiendo, Latine conseruatoria dicuntur. Sed & magnificant simbrias. De quibus Numeri. 15. dicit Dominus Moyse: Loquere filiis Israël, & dices ad eos, vt faciant sibi simbrias per angulos palliorum ponentes in eis vittas hiacinthinas, quas cum viderint recordentur omnium mandatorum domini. Has ergo simbrias magnificabant, id est, plus æquo maiores faciebant: vt externis illis simbrijs & phylacterijs, legis se obseruantès fingerent, cum nihil minus in mente & animo quàm legē haberent, vana tantum de se opinio nominum

nominum bonaque existimatione contenti. Satis enim illis erat si probi haberentur, primi que aut inter primos censerentur: quippe qui & primi sederent in conuiujs, & protocathedras amarent in synagogis: pulchrumque ducerent ac iucundum saluari in foro, & à reliquis rabbi, id est, doctoris titulo insigniri. Quibus in rebus dantur CHRIS TV S inanis illum gloriæ affectum, quo cedere nemini vellent.

- †Haco. 3. a Vos autem nolite vocari rabbi. Vnus est enim magister vester, omnes autem vos fratres estis. Et patrem nolite vocare vobis super terram. † vnus est enim pater vester, qui in caelis est. Nec vocemini magistri: quia magister vester vnus est Christus. Qui maior est vestrum, erit minister vester. † Qui autem se exaltauerit humiliabitur, & qui se humiliauerit, exaltabitur.
- †Luc. 14. c. 18. c.

Nequaquam his verbis simpliciter huiusmodi appellationibus vti vetat Christus: cum & Paulus, ideo doctoris titulum non auerfetur, vt. 1. Timot. 2. de eo gloriatur dicens: † In quo positus sum prædicator & Apostolus, veritatem dico non mentior doctor Gentium in fide & veritate: neque simpliciter vetat Christus ne quam patrem vocemus. Nam & carnalis generationis patres sic appellare licet: & spirituales patres bonorum formatores. Sic Paulus Roma. 4. Abraham patrem omnium credentium appellat. & 1. Tim. 5. Presbyteros & seniores increpari non vult, sed obsecrari vt patres. Vult ergo hoc loco Christus ne huiusmodi titulis, siquidem nobis tribuuntur, inaniter gloriemur atque vt ita dicam authoritatiuè illos vsurpemus: sed vt non sic in alijs magisterium vsurpemus, quin magistrum vnum Christum agnoscamus, quem cæteris præferamus. Nosque inuicem fratres esse intelligamus, patremque vnum amplectemur Deum, à quo vno pendeamus, bonaque omnia nostra speremus: in summa superbiendi occasione omnè tollere voluit, cū subdidit: Qui maior est vestrum, erit minister vester, id est, si quis inter vos hoc Dei munere præditus est, vt doctor & magister aliorum esse possit, non affectet tamen neque vsurpet ex inani gloria huiusmodi titulum: neque magisterium in illos, sed alijs ipse potius

potius ministret: Quoniam qui se exaltauerit, humiliabitur, & contra.

Ve autem vobis scribæ & Pharisei hypocrite: qui clauditis regnum cælorum ante homines: Vos enim non intratis, nec introeuntes finitis intrare. †Lu.ii.g.

Verè Pharisei reliquis Iudæis regnum cælorum claudabant, dum ab Euangelio reliquos Iudæos arcerent, neq; per Christum qui est ostium regni cælorum, ipsi introire, neque volentes introire finentes cum per illum solum pateat aditus.

Ve vobis scribæ et Pharisei hypocrite, qui comeditis domos viduarum, orationes longas orantes: propter hoc amplius accipietis iudicium.

Verbum Græcum κατιδῆσι, plus significat quàm comeditis, scilicet, deuoratis. Eorum itaque auaritiam notat & gulam, qui viduarum domos circuncursantes religionis & prolixarum orationum prætextu: quicquid poterant inde corradebant: propter quod maioris illos dicit iudicij reos. Pro eo autem quod latini habent: orationes longas orantes, Græci habent πρὸς τὸ εἶμαξάν πο θυχόμενοι, id est, in speciem seu simulatoriè prolixius orantes.

Ve vobis scribæ et Pharisei hypocrite, qui circuitis mare et aridam, vt faciatis vnum proselytum: et cum fuerit factus, faciatis eum filium gehennæ, duplo quàm vos.

Proselytus siue aduena dicebatur qui ex gentilitia in pietate ad legem Iudæorum transibat. Pharisei autem & vt gloriarentur, ea de re mare & aridam circuibant, id est, omnia loca lustrabant, nullumque lapidem non mouebant, vt vnum talem facerent: Et cum factus fuerit inquit, facitis eum filium gehennæ duplo magis quàm vos, id est, multo vobis deteriorem facitis. Nam cum ex praua vestra conuersatione boni nihil ac virtutis haurire possit, & eorum quæ à vobis didicit flagitiorum reus est, & idololatriæ quam talibus vsus magistris de discere non potest.

Ve vobis duces cæci, qui dicitis: Quicumque iurauerit per templum, nihil est, qui autè iurauerit in auro tēpli, debitor est

est. Stulti & cæci, quid enim maius est, aurum an templum quod sanctificat aurum? Et quicumque iurauerit in altari, nihil est: quicumque autem iurauerit in dono quod est super illud, debet. Cæci, quid enim maius est, donum an altare quod sanctificat donum? Qui ergo iurat in altari, iurat in eo & in omnibus quæ super illud sunt, & quicumque iurauerit in templo, iurat in illo, & in eo qui habitat in ipso: & qui iurat in cælo, iurat in throno Dei, & in eo qui sedet super eum.

Vide num iurare in auro templi sit iurare aurum templo se oblaturū. Pharisei hypocritæ & avari, quo oblationem quæ templo fit, maioris momenti & ponderis esse vulgo persuaderent, atque ita ad facilius offerendum inuitarent, iuramentum quod per templum fieret, nullius valoris esse dicebant, nulliusque obligationis. Id est enim quod ait, nihil est. At iuramentum quod per aurum aliudue quid, templo aut altari oblatum fieret, multi ponderis esse dicebant, persuadere volentes maiorem esse in rebus oblati, quàm in ipso templo & altari sanctitatem, quo scilicet vulgus facilius & lubentius ad offerendum inuitarent. Contrà quorum opinionem asserit Christus, & templum & altare auro rebusque oblati maiora esse, nempe à quibus oblata quandam significationem externam accipiant: quemadmodum sacrum & sanctum vocamus quicquid Deo seu ecclesie semel oblatum fuerit. Similiter ostendit quod qui per altare & templum iurat, verè iurat, validumque est iuramentum. Quòd qui per ea iurat in omnibus etiam quæ ad ea spectant, iurat. Qui per altare in omnibus oblationibus & sacrificijs. Et qui per templum iurat per Dei thronum, & per habitantem sedentemque in eo Deum iurat. Quòd autem dicit & in eo qui habitat in ipso, ostendit non corporaliter, sed suo modo habitare in templis Deum: Licet hic Buccerus tantum vult intelligi ante publicatum Euangelium. De quo vide Petrum Clumacen.

† Lu. 11. f. † *Ve vobis scribe & Pharisei hypocrite, qui decimatis mentam & anethum, & cuminum, & reliquistis quæ sunt gra-*

graviora legis iudicium, & misericordiam, & fidem. Hæc oportuit facere, & illa non omittere.

Scribas & Phariseos hypocritas arguit, qui cum abundè legis præuaricatores essent, in minimis tamen & his quæ palàm fiebant, eam seruabant: decimas scilicet, tam exactè soluentes, vt vel de minimis herbulis, menta, anetho, & cymino, illas persoluerent, maxima verò præcepta negligerent, scilicet iudicium & misericordiam, quæ facere volebant. Hæc tamen facere inquit Christus, oportuit: & illa non omittere. Quo ex loco constat Christum decimarum persolutionem approbare. Vtinam verò quàm solliciti sumus de iure percipiendi tuendo, tam laboraremus in officio peragendo, illasque quibus superant, rectè elargiendo.

Duces cæci excolantes culicem, camelum autem glutientes.

Ad idem refertur hæc metaphora, qua notantur Pharisei, qui minima quidem vitia diligenter euitant, quo probitatis non nihil præ se ferre videantur: grauisima verò peccata deuitare negligunt. Per excolantes culicem mundiciei studiosos intellige & curiosos homines, quibus non satis est priusquam bibant, lapsum culicem è poculo extrahere, nisi vinum totum percolent, quo nulla ex culice immundicia maneat. Excolare enim culicem dixit, pro eo quod est excolare vinum quo culex incidit. Per camelum autem glutientes, intellige e contrario nullius mundiciæ studiosos. Intellige ergo notari Phariseos, & rideri, qui in excolandis culicibus, maximam adhibent diligentiam, in glutientis verò camelis summa est incuria, peccata videlicet leuia diligenter vitando, grauiam verò negligenter, Dum de minimis quibusq; conscientiam faciunt, grauisima autem flagitia & delicta committere non verentur, tanquam illis assueti. Veluti si quis conscientiam faceret die non festo abesse à sacro, & interim rapinæ & blasphemix cæterisque enormibus vitijs totum diem se addiceret: quomodo faciebant Pharisei, quos postea arguit, dicens:

Vobis scribæ et Pharisei hypocritæ, quæ mihi datus quod de foris est calicis et paropsidis, intus autem pleni estis rapina et immundicia

†Su. 15. b.

munditia. Pharisee cœce, munda prius quod intus est calicis et paropsidis: ut fiat et id quod de foris est, mundum.

Græca habent ὅτι κατὰ πίστεν τὸ ἔξωθεν ἔμποτισθὲν καὶ παροψιδίαι, παροψιδίαι δὲ γίμουσιν ἐξ ἀπαργῆς καὶ ἀργασίας; Id est, quia calicem & catinum quidem mundatis, interiora autem eorum plena sunt rapinæ & immunditiam sue incontinentiæ. Quo loco miror audentem nimium Caietani viri alioqui in theologia scholastica eruditi licentiam & stoliditatem, qui cum Latine quidem perparum, Hebraicè autem & Græcè plane nihil sciret, ad Iudæorum aliquot arbitrium & Græculorum, veterem semper translationem carpere audeat. At non intelligebat vir bonus aut secum illos plerumque delirare, aut sibi industria ab illis imponi. Nam pro quo Græcus habet ἀργασίας, quod incontinentiam, luxuriam, & victus intemperantiam significat, nosterque interpres immunditiam non male vertit, ipse iniustitiam reponit. Vide igitur Christiane lector, quam periculosum sit imperito homini præsertim in rebus sacris alieno ore niti ac fidere. Hac autem metaphora & parabola Phariseos Christus arguit, qui externum quidem corporis habitum ab externis sordibus mundare solliciti nimium erant & curiosi, crebris utentes ablutionibus & baptismatibus: Internas autem animi sordes rapinam, immunditiam, invidiam, hypocrisim, ac similia eluere negligentes: haud dissimiles illis, qui calicis & paropsidis sive catini (Idem enim sunt, & hoc Græcum illud Latinum) exteriora studiose mundant, interiora autem vnde periculum est, mundare negligunt, quos e contrario facere oportuisse Christus asserit quia homo videt quæ parent, dominus autem intuetur cor. 1. Reg. 16.

✠ 1. Reg.
16. b.

Ve vobis scribæ et Pharisei hypocritæ: quia similes estis sepulchris dealbatis, quæ à foris parent hominibus speciosa, intus verò plena sunt ossibus mortuorū, et omni spurcitia: sic et vos à foris quidem paretis hominibus iusti, intus autè pleni estis hypocrisis et iniquitate.

Hac similitudine rursus Phariseorum hypocrisim notat, qui religionem quidem & probitatem per hypocrisim præ se ferebant, intus autem omni vitiorū genere pleni

pleni essent, in hoc similes sepulchris dealbatis & marmoreis, quibus nihil est in speciem quidem venustius, ac pulchrius: quæ si aperueris, introque aspexeris, plena omni fœtore & spurcitia mortuorumque ossibus inuenies. Non secus si externum tantum Pharisæorum habitum spectas nihil religiosius ac sanctius, nihil iustius, quod si intus eos scrutatus fueris, omni iniquitate & hypocrisis plenos inuenies.

Vae vobis scribæ & Pharisæi hypocritæ, qui edificatis sepulchra prophetarum, & ornatis monumenta iustorum; & dicitis: Si fuissetis in diebus patrum nostrorum, non essemus socii eorum in sanguine prophetarum. †Lu. 11. f.

Nequaquam eis maledicit ob id quod occisis prophetis sepulchra illis ædificarent, alioqui damnarentur discipuli Ioannis, qui occisum ab Herode Ioannem sepeliverunt. Ad totam ergo copulatiuam refertur maledictio, ut sit sensus: Vae vobis hypocritæ qui cum nihilo meliores sitis patribus vestris prophetarum homicidis, nihilominus ad tegendam impietatem vestram & sæuitiã qua me prophetarum maximum ac meos ad mortem queritis, veterumq; sepulchra ædificatis, & ædificata ornatis, simulq; hunc vestræ impietatis & sæuitiæ prætextus afferentes dicitis: Si patrum nostrorum tẽpore vixissetis, nequaquam consensissetis in mortem prophetarum, quorum sepulchra tantopere ornamus.

Itaque testimonio estis vobismetipsis, quia filij estis eorum qui prophetas occiderunt.

Id est dũ per hypocrisim sæuitiam & impietatem vestram celare vultis eis quos patres vestri occiderunt, sepulchra ædificãdo, testamini vos homicidarum illorum filios esse, tum natura & genere, dum patres vestros appellatis, tum imitatione, dum in meam meorumque mortem totis animis ac viribus inhiatis,

Et vos implete mensuram patrum vestrorum. † Serpentes, et genimina viperarum, quomodo fugietis à iudicio gehennæ? †Sup. 3. c. Luc. 3. b.

Quia filij parentum similes esse solent, idcirco impletis mensurã patrum vestrorũ, hoc est, nondũ ad summã

M impie-

impietatem pervenerat patrum veterorum iniquitas, vos qui nihilo illis meliores estis, Imò deteriores, ad summum impietatis caput iamdiu molimini, vt me scilicet saluatoré vestrum occidatis. Implete igitur patrum vestrorú mensuram, neq; à parentum vestrorú de generate moribus, & quod superest faciendú, vt consumetur omnis impietas, peragite. Verba autem isthac non sunt imperantis, sed permittentis, quomodo Iudæ dixit Quod facis, fac citius. Quàm autem non rectè faciunt, ostendit dicens secuturam illos gehennæ pœnam: quos viperarum genimina, id est, viperarum progeniem vocat: quia quemadmodum nascentes viperæ fetus matrè dicuntur occidere, ita ipsi parentem suum Christum patremq; benignissimum occiderunt.

†Lu. 11. g.
Heb. 11. a.

Ideo dico vobis: † Ecce ego mitto ad vos prophetas & sapientes & scribas: & ex illis occidetis & crucifigetis, & ex illis flagellabitis in synagogis vestris, & persequimini de ciuitate in ciuitatem:

Prædicat futuram in suos sæuitiam, quorum partim prophetas appellat, siue qui scripturas interpretantur, quomodo Paulus 1. Cor. 14. appellat, siue qui futura prædicarent, quales Antiochiæ fuisse dicuntur. Act. 13. Partim sapientes, qui dono sapientiæ præditi essent, quales vnà cum Stephano electos esse legimus, ad ministrandum mensi viros boni testimonij septem plenos spiritu sancto & sapientia. Scribas autem non veteris legis scribas dicit, sed in lege Christi & Euangelio doctos Apostolos: quos fore dicit vt persequantur & flagellent, ac demum occidant.

†2. Para.
24. f.

Vt veniat super vos omnis sanguis iustus qui effusus terram à sanguine Abel iusti † vsq; ad sanguinem Zachariæ filij Barachie, quem occidistis inter templum & altare. Amen dico vobis veniet hæc omnia super generationem istam.

tò vt, hoc loco non finem dicit: neque enim ob id occiderunt, sperantes requirendum ab eis illorum sanguinem, sed vt rei consequentiam dicit, & euentum, id est, & propter hoc veniet super vos, hoc est, exigitur à vobis pœna de omni sanguine iusto, qui super terram

ram effusus est, à sanguine Abel iusti vsque ad sanguinem Zachariæ filij Barachiæ, quem occidistis inter templum & altare? Sed hic difficultas est cum scriptum sit: quoniam filius non portabit iniquitatem patris, quomodo exigendam dicit ab eis esse pœnam ob eorum necem, quos patres illorum occiderunt. Dicendum quod cum impunita non maneant authorum suorum scelera, sua etiam illos homicidas pœna secuta est. At cum insignem Dei & publicam vindictam mererentur, tam longè Iudæorum impietates, completa consummataque patrum iniquitate, per tempestatis illius Iudæos, visum est Deo insignem & de præsentibus & de præteritis Iudæorum omnium flagitijs vindictam per Titum Vespasianum facere: Et hoc est quod ait: vt veniat super vos omnis sanguis iustus: quia in generali illa vindicta non modo vltus est se Deus, de Iudæorum eius ætatis, sed de omnibus ante à reliquis patris flagitijs. Nec occurrit alia difficultas, cum post Zachariam, Ieremiam, & alios Iudæi occiderunt, cur requirendi sanguinis termini constituuntur ab Abel vsque ad Zachariam. Nec video qui difficultas ista solvatur, nisi dicamus hos duos tantum esse recitatos, quod mortui quidem Abelis sanguis vindictam postulat à domino. Sed cur à Deo de Iudæis vindictam sanguinis Abel postulat, non video magis quàm de alijs. Similiter & Zacharias moriens vt scribitur 2. Paralip. 24. qui cum moreretur ait: Videat dominus & requirat. Barachias autem cuius hic esse filius Zacharias dicitur, illic Ioiada nominatur, puto binominem fuisse quemadmodum & multos alios. Puto etiam & Zachariæ pontificis meminisse, quia similiter pontificem nostrum, animarumq; nostrarum episcopum, qui cœlos penetrauit Iesum paulopost erant occisuri. Quod autem hic dicitur: Inter templum & altare, in paralipomeno dicitur in atrio domus domini. Vide destructionem templi. Quidam dicunt in atrio templi fuisse altare holocaustorum: quodque inter templum & altare illud fuerit occisus Zacharias.

† Ierusalē Ierusalē quæ occidis prophetas, & lapidas eos qui ad te missi sunt † quoties volui cōgregare filios tuos, quæ ad
 † Lu. 13. g
 † 4. Efdr.
 1. c.

modum gallina congregat pullos suos sub alas, et noluit? Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta.

Prædicta Iudæorum euersione commiserendo ostendit non per eum stetit quominus resipiscerent, futurumque supplicium euaderent. Quippe qui à diabolo in diuersa flagitia dispersos sub alarum suarum tegmè congregare voluerit ab infestatione diaboli protegendus: quod cum noluerint, fore vt desoletur pessundeturque Ierusalem.

Dico enim vobis: non me videbitis à modo donec dicatis: Benedictus qui venit in nomine Domini.

Difficultas est quod tempus referat τὸ à modo: quia & crucifigi postea Christum viderunt: & post istud idē, quo Lucas narrat, sæpè cum Pharisæis est locutus: nisi dicere velimus, nõ seruasse historia ordinē: Et quod Mattheus nouissimè factum dicit, Lucas multo ante recitat. Nec tamē solutus est scrupus: quia postea illum viderunt, nisi dicamus, id factū quod isthic Mattheus recitat pridie quàm Ierusalem pompatice ingressus esset. Quando aut dicturi sint: Benedictus qui venit in nomine domini, grandis etiam difficultas est: nisi quia dicturi sunt in secundo aduentu, cum se sua spe fraudatos agnoscent.

CAPVT VIGESIMVM QVARTVM.

Siscitantibus Apostolis super eius aduentu secundo & sine seculi, Christus illis multa fugienda, & multa imitanda prædicit.

† Mar. 13.
a.
Lu. 19.g.
& 21.b.

ET ingressus Iesus de templo, ibat. Et accesserunt discipuli eius, vt ostenderent ei ædificationes templi: Ipse autem respondens, dixit illis: *Videris hec omnia? Amen dico vobis, non relinquetur hic lapis super lapidem, qui non destruat.*

Minatus est Christus in fine superioris capitis Ierosolymorū & templi sui excidium, vnde templū egressus à discipulis stupefactis propter verba illa & structuras mirabiles demonstrantibus, respondit: Non relinquetur la Antiq. Iu pis super lapidem, saltem vsque ad fundamenta quin destruat. Nec illud erat templum quod fecerat Esdras vt cap. 14. ait Iosephus. sed quod fecerat Herodes, quale non est visum